

PASTAIGU MARŠRUTS JOMAS IELA

Jūrmala

1,5 km

asfalta ceļi

1–2 h

Jomas ielas nosaukums atgādina, ka vēl ne tik sen visa tagadējās Jūrmalas teritorija veidojās kā paralēli jūrai ejošu jomu – vēja ietekmē radušos ieplaku – virkne. Apbūvējot zemesgabalus, starp jomām esošie uzkalniņi pakāpeniski tika nolīdzināti. Ielas veidošana un apbūve sākās 19. gadsimta vidū, laikā, kad Rīgas Jūrmala – pareizāk, peldvietas, kas vēlāk pārtapa pilsētā, – tikai sāka attīstīties. Iela, kas iegūla starp divām sākotnējām kāpām un savienoja Majorus ar Avotiem jeb Edinburgu, vēlākajiem Dzintariem, jau no paša sākuma kļuva par galveno satiksmes un sabiedriskās dzīves asi. Tās abās pusēs izvietojās veikali, aptieka, Horna viesnīca ar koncertdārzu, pansijas, viesnīcas un pareizticīgo baznīca, bet Jomas un Tirgoņu ielas stūrī atradās pirmais Majoru tirgus, kur vasarnieki un vietējie iedzīvotāji varēja iegādāties ikdienai nepieciešamos produktus.

Latvijas brīvvalsts laikā Jomas iela jau bija pilnībā nostiprinājusi savu centrālās ielas, galvenās satikšanās vietas un kūrorta promenādes statusu. Te pastaigājās un izklai-

dējās, iepirkās, malkoja kafiju un baudīja saldējumu. Savu nozīmi Jomas iela saglabāja arī padomju laikā. Jau Latvijas pirmās brīvvalsts laikā transporta kustība pa Jomas ielu tika ierobežota, jo gājējiem traucēja automašīnu un motociklu radītais troksnis un izplūdes gāzes. Tomēr mērķtiecīgs ielas labiekārtošanas projekts tika pasūtīts tikai 1975. gadā, lai gājējiem nodrošinātu ērtāku un patīkamāku vidi. Par gājēju ielu Jomas iela tika pārveidota 1987. gadā – tika novietotas dekoratīvas ziedu kastes, likvidēts dalījums brauktuvē un ietvē, bet ielas segums noklāts ar betona plāksnēm. Ielu izgaismoja daudz kupolu apgaismes stabi jeb “pieneņpūkas”, un tās malās tika izvietoti soliņi. Vēl viena Jomas ielas rekonstrukcija tika īstenota 2003. gadā, kad segumu nomainīja pret dekoratīvo bruģakmeni. Savukārt 2024. gadā Jomas ielā tika izveidota jauna apgaismojuma sistēma.

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

1

Majoru dzelzceļa stacija

Majoru dzelzceļa stacija, kuras sākotnējais nosaukums bija Majorenhofa, tika atklāta reizē ar dzelzceļa līniju Rīga–Tukums 1877. gadā. Vēsturiskā Majoru stacija bija daudz vairāk nekā tikai vilciena pietura. Nojume pasargāja braucējus no nelabvēlīgiem laikapstākļiem, vasarā darbojās āra kases un uzgaidāmā telpa, bet ziemā vilcienu varēja gaidīt siltās telpās, kas bija pieejamas gan no perona, gan no pilsētas puses. Blakus atradās bufete, stacijā varēja iegādāties laikrakstus, bet bagāžas apstrādei kalpoja gan bagāžas kases, gan nelielas atsevišķas noliktavas. Koka stacijas arhitektūra sasaucās ar Rīgas Jūrmalas vasarnīcu būvniecības tradīcijām un piešķīra pilsētai īpašu noskaņu. 20. gadsimta 90. gados tika pieņemts lēmums vēsturisko stacijas ēku nojaukt. Pašreizējā stacijas ēka tika uzbūvēta 1992. gadā. Jaunās stacijas projekts un vēsturiskās ēkas nojaukšana, pirms tam noņemot tai arhitektūras pieminekļa statusu, izraisīja plašu rezonansi un viedokļu sadursmes gan iedzīvotāju, gan speciālistu vidū. Jaunā stacija ir vienkārša būve, kuras dominējošais kompozīcijas elements ir stiklota virsgaismas, kas izvirzās ārtelpā un iezīmē galveno ieeju. Šis motīvs turpinās vestibīlā un noslēdzas pie izejas uz peronu. Ēkas apdarē izmantoti tradicionāli materiāli – dzeltenais ķieģelis, brūnganas flīzes, anodēts alumīnijs un

koks. Uzgaidāmā telpa paver skatu uz Lielupes plāvām, un projektā īpaši domāts par Baltijas laikapstākļiem: lai telpās neveidotos caurvējš, ieeja izvietota ēkas sānā, nevis tieši pretī citām durvīm. No vecās Majoru dzelzceļa stacijas kā piemiņa saglabāties pulkstenis – tas rūpīgi restaurēts un glabājas Latvijas Dzelzceļa vēstures muzejā.

2

Jomas iela 26

Vietā, kur šobrīd atrodas neliela autostāvvietā pie ēkas Jomas ielā 28, 1908. gadā tika uzbūvēts Majoru brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības depo. Pēc 2. Pasaules kara depo nedarbojās, ap 1950. gadu ēku nojauca.

3

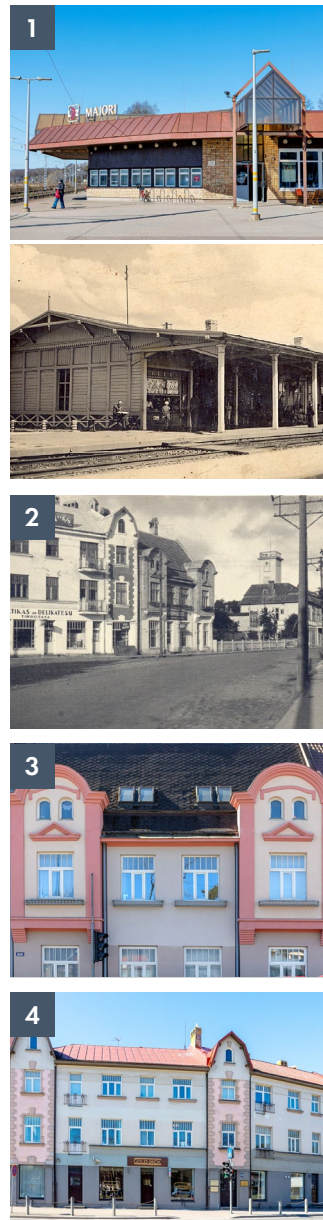
Jomas iela 28

Latvijas brīvvalsts laikā šajā namā darbojās Jāņa Hauzera vīnu tirgotava, savukārt padomju periodā – “Latvenergo” Jūrmalas filiāle. 20. gadsimta 60. gados te atradās arī Majoru rajona Dzimtsarakstu nodaļa un Namu pārvalde.

4

Jomas iela 30

Dzīvojamā ēka būvēta 20. gadsimta sākumā. To uzcēla Jānis Cauka (1877–1933) un viņa sieva Anna (1878–1966). Nams celts uz īpaši stingriem laukakmeņu pamatiem, lai izturētu Lielupes plūdus un vētras. Atšķirībā no Jūrmalai raksturīgajām koka ēkām tas būvēts no ķieģeļiem. Vēlāk īpašnieki iegādājās blakus zemesgabalu un piebūvēja otru nama daļu. Darbus vadīja būvuzņēmējs Kārlis Mellenbergs, bet no 1933. līdz 1938. gadam nama trešajā stāvā dzīvoja viņa dēls Viktors Mellenbergs, tā laika Jūrmalas galvenais arhitekts. Pēc Jāņa Caukas nāves māju mantoja Annas meita Marija Belte. Otrā pasaules kara beigās viņa ar meitu devās bēgļu gaitās uz Vāciju, atstājot māju un iedzīvi. Saskaņā ar dzimtas stāstiem pirms aizbraukšanas viņa zemē ieraka sudrablietas, cerot pēc kara atgriezties, taču tas nenotika. Marija Belte nomira 1999. gadā Kanādā. Jānis un Anna Caukas, kā arī Arnolds Belte apglabāti Vecdubultu kapos. Padomju laikā māju nacionalizēja – pirmajā stāvā darbojās saimniecības veikals, otrajā krājīkase, bet trešajā atradās Jūrmalas iestādes. Īpašumu Marija Belte atguva 1994. gadā, bet pēc viņas nāves to mantoja mazbērni, kuri 2015. gadā māju pārdeva. Mūsdienās pirmajā un otrajā stāvā darbojas dažādas iestādes, bet trešajā atrodas dzīvokļi.

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

5

Skvērs ar Lāčplēsi

Skvērs priekš Majoru stacijas iezīmē senāko Jomas ielas sākumu. Tas izveidojās pēc 1913. gada ugunsgrēka, kad tika nojauktas vairākas ēkas, tostarp pirmā aptieka, ko 1877. gadā atvēra Dubultu aptiekārs Kilpe.

1953. gadā skvērā uzstādīja tēlnieku Leonīda Kristovska un Vladimira Rapiķa veidoto skulptūru "Lāčplēsis" jeb "Lāčauša cīņa ar pūķi". Sākotnēji tā bija strūklaka ar baseinu, no pūķa mutes plūda ūdens. Skulptūra sākotnēji tika veidota kā Svētais Georgs pēc Gruzijas pasūtījuma, taču, pasūtījumam nenotiekot, autori to pārveidoja par latviešu nacionālo varoni Lāčplēsi. Tomēr skulptūrā viņš cīnās ar viengalvainu pūķi, nevis trejgalvaino jodu, kā aprakstīts Andreja Pumpura eposā.

Atmodas laikā, 1989. gadā, pie skulptūras pirmoreiz tika atzīmēta Lāčplēša diena. Skulptūru un skvēru restaurēja 2003. gadā. Savukārt 2020. gadā šeit uzstādīja Kristapa Gulbja vides objektu "Jūrmalas baltā kaija", bet līdzās atrodas arī Intas Bergas un Andra Kronberga veidotā strūklaka "Apvārsnis", kas 2009. gadā saņēma Gada balvu dizainā.

6

Jomas iela 27

Šajā vietā atradās izcila 20. gadsimta sākuma neogotikas stilistikā veidota ēka – aptiekā-

ra un sabiedriskā darbinieka Ernsta Zēberga nams. Iespējams, tieši šajā ēkā 1904. gada jūlijā notika Baltijas mākslinieku gleznu izstāde, kurā piedalījās astoņi mākslinieki ar 80 darbiem. Lielāko daļu ekspozīcijas veidoja Vilhelma Purviša un Jaņa Rozentāla gleznas. Periodikā minēts, ka Ernsts Zēbergs bija viens no galvenajiem izstādes organizētājiem un atvēlēja tai telpas savā vasarnīcā. Ēkā darbojās arī E. Zēberga un G. Jansona aptieka. Nams nodega 1913. gadā kopā ar pretējā ielas pusē esošo apbūvi.

7

Jomas iela 29, bijusī viesnīca "Majori"

Bijusī viesnīca "Majori" ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Tā uzcelta 1925. gadā pēc arhitekta Artūra Mēdlingera projekta kā moderna kūrorta viesnīca ar vairāk nekā 60 istabām, restorānu, zālēm, terasēm un labiekārtotu dārzu. Līdz 20. gadsimta 70. gadiem tā saucās viesnīca "Jūrmala". Historisma stilā celtā ēka ar neoklasicisma un neobaroka motīviem izceļas ar torņiem, mansardu un skatu tornīti, veidojot vienu no Majoru arhitektūras dominantēm.

Viesnīca bija iecienīta kūrorta sabiedriskās dzīves vieta, kur notika deju vakari, koncerti un tradicionālie "Five o'clock tea dance". Pēc ekonomiskās krīzes tā nonāca izsolē, bet 1974. gadā, atklājot jauno viesnīcu "Jūrmala", vēsturiskā ēka ieguva nosaukumu "Majori".

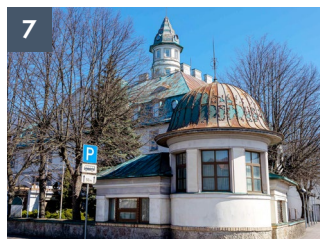
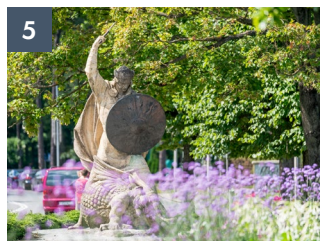
Atmodas laikā viesnīca kļuva par nozīmīgu simbolu – 1989. gada 8. janvārī virs tās tika pacelts Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs. No 1997. līdz 1999. gadam ēku rekonstruēja, taču tika nojaukta vēsturiskā akmens sēta gar Jomas ielu. Šobrīd viesnīca vairāk nekā 15 gadus vairs nedarbojas un ir privātpašums.

Arhitekts Artūrs Mēdlingers bija vācbaltu izcelsmes arhitekts, kurš projektējis arī Ķemeru dzelzceļa staciju.

8

Jomas iela 33

Šajā vietā atradās 20. gadsimta sākumā celta vasarnīca, kurā bija ierīkots veikals. Tā nodega 1914. gada ziemā, un nodegušās vasarnīcas vietā vēlāk uzcēla vienkāršu tirgotavu. Dažādos laikos ēka kalpojusi atšķirīgām funkcijām – 20. gadsimta 30. gados te atradās alus fabrikas "Ilģuciems" noliktavas, 50. gados – pārtikas veikals, bet no 1968. gada – alus bārs "Sencis". Izkārtnes vietā pie tā karājās alus mucīņa, bet interjers bija ieturēts tautiskā stilā. 80. gados ēkas pagalmā, ar iebraukšanu no Omnibusa ielas puses, darbojās benzintanks. Pēc rekonstrukcijas 1993. gadā ēkā tika iekārtots restorāns "Oriens Sultāns", kura saimnieks un šefpavārs bija viens no zināmākajiem Jūrmalas pavāriem Aleksandrs Useinovs. Restorāns ātri kļuva populārs un šajā ēkā darbojās līdz 2008. gadam. Pašlaik ēkā atrodas Gruzijas virtuves restorāns "Kaheti".

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

9

Jomas iela 35, Horna dārzs

Horna dārzs atrodas pirmajā apbūvētajā zemesgabalā Jomas ielā. Vēl 1870. gadā šeit pletās kāpu mežs. Pirmais zemesgabala nomnieks bija Alberts Horns (1833–1893), kura vārds saglabājies līdz mūsdienām.

19. gadsimta beigās Horns uzcēla viesnīcu, restorānu, koncertzāli, kinematogrāfu un brīvdabas koncertdārzu vairāk nekā 2000 klausītājiem. Horna viesnīca kļuva par Majorenhofas vasarnieku sabiedriskās dzīves centru. Te notika simfoniskie koncerti, balles un citi sarīkojumi. 1896. gadā Horna viesnīcā notika pirmie kinoseansi Rīgas Jūrmalā, bet dārzā bija ierīkots tolaik moderns elektriskais apgaismojums.

1905. gadā Horna koncertdārzā Jura Jurjāna vadībā notika pirmais latviešu mūzikas koncerts, kurā izskanēja arī Kārļa Baumaņa dziesma „Dievs, svētī Latviju”, kas vēlāk kļuva par Latvijas valsts himnu.

1913. gada 28. augustā ugunsgrēkā nodega visas Horna dārza ēkas. 20. gadsimta 20.–30. gados to vietā izveidoja pilsētas apstādījumus, uzcēla jaunu brīvdabas estrādi un gar Jomas ielu iestādīja liepu aleju. Koncerti šeit notika līdz 1936. gadam. Mūsdienās Horna dārzā joprojām notiek pasākumi un vasaras koncerti, bet kādreizējās estrādes vietā atrodas lapene.

10

Jomas iela 35, Jūrmalas Kultūras centrs

Ēka uzbūvēta 1964. gadā kā platekrāna kinoteātris ar 500 vietām pēc “Pilsētprojekta” tipveida projekta. No 1974. līdz 1977. gadam kinoteātris “Jūrmala” tika rekonstruēts. Ēkas otrajā stāvā izbūvēja civilās aviācijas aģentūras “Aeroflot” kases, savukārt pirmajā stāvā darbojās kafējnīca “Aero”. Kafējnīcas ēdienkartē bija vācu, franču un itāļu virtuves ēdieni – žultjens, pica “Pikalino”, Hamburgas bulciņas, kokteiļi un saldējums. Interjers bija savdabīgs: sudraboti sienas paneļi un izgaismotas vitrāžas, ko veidoja kombināta “Māksla” speciālisti, bet oficiantes bija tērptas kā stjuartes. Šis interjers redzams arī slavenajā filmā “Mirāža”. Rīgas mākslas kombināts “Māksla” tika dibināts 1903. gadā. Tas apvienoja metāla, stikla un koka daiļamatniecības meistarus, tēlniekus un vitrāžistus. Padomju laikā kombināta meistari veidoja sabiedrisko ēku un restorānu interjerus, radija suvenīru paraugus un izpildīja dažādus daiļamatniecības pasūtījumus. Mūsdienās ēkā darbojas Jūrmalas Kultūras centrs, kur iespējams apmeklēt koncertus, deju uzvedumus, mākslas izstādes un kinoseansus.

11

Jomas iela 36, veikals “Drogas”

Tirgotavas ēka celta 19. un 20. gadsimta mijā. Tai veidota simetriska galvenās fasādes

kompozīcija ar neoklasicisma detaļām – kolonnām un dekoratīvām vāzēm. 20. gadsimta sākumā šeit atradās Skribanovica dāmu preču un rokdarbu veikals. Šī ir viena no ēkām, kas saglabājas pēc lielā Horna dārza ugunsgrēka 1913. gada augustā. Visos laikos tā izmantota kā tirgotava, bet kopš 2002. gada šeit atrodas veselības un skaistumkopšanas preču veikals “Drogas”. Šī 20. gadsimta sākumā celtā ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

12

Jomas iela 40

Ēka tika uzcelta kā saimniecības piederumu, krāsu, krāsošanas piederumu un tapešu tirgotava pēc lielā Horna dārza ugunsgrēka 1913. gadā. Veikals piederēja tirgotāju dzimtai Remņeviem, kas Rīgā bija apmetusies 19. gadsimta vidū. Līdz Pirmajam pasaules karam Remņevi nodarbojās ar tirdzniecību, uzturēja dažādu preču veikalus un ienākumus ieguldīja nekustamajos īpašumos Rīgā un Jūrmalā. Dzimtas pārstāvji aktīvi piedalījās arī sabiedriskajā dzīvē. Nikolajs Remņevs tika ievēlēts par Dubultu Pētera un Pāvila pareizticīgo baznīcas vecāko. Padomju laikā ēkā darbojās sporta preču veikals. Gadu gaitā veikala ēka ir restaurēta un rekonstruēta. Ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

13

Skulptūra "Krauklītis"

Par godu Raiņa un Aspazijas 125. jubilejai 1990. gadā pie Jomas ielas tika atklāts vides objekts "Krauklītis". Tas godina izcilo dzejnieku uzstāšanos sarīkojumā "Raiņa un Aspazijas dzejas un dziesmu vakars", kas Horna dārzā notika 1905. gada jūlijā. Pieminēklis simboliski atsaucas arī uz viņu emigrāciju Šveicē un Raiņa 1917. gadā sarakstīto lugu "Krauklītis", kuras tēls redzams pieminēkļa augšējā daļā. Pieminēkļa autori ir Zigrīda Fernava-Rapa un Juris Tiščenko-Rapa.

14

Jomas iela 42, restorāns "Majorenhoff"

Šajā adresē 20. gadsimta 30. gados atradās Kārļa Šameitkes restorāns. Tā laika bukletos tas sevi reklamēja kā "1. šķiras traktieri "Majoru restorāns"" ar ieeju no Tīrgoņu ielas puses, mūziku no sešiem vakarā līdz pusnaktij, kvalitātiem dzērieniem, pirmklasīgu pavāru gatavotiem ēdieniem un pašu ceptuves konditorejas izstrādājumiem. Mūsdienās ēdināšanas tradīcija šajā vietā turpinās – te darbojas restorāns ar zīmīgu nosaukumu "Majorenhoff".

15

Jomas iela 44

Mūra ēka ar divstāvu akcentu centrālajā daļā ir historisma jeb neoklasicisma arhitektūras paraugs ar bagātīgu dekoru ielas fasādē. Ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras pieminēklis.

Ap 1930. gadu tajā atradās J. Širjajeva koloniālpriekšu tirgotava, A. Akermana grāmatu un rakstāmlietu veikals, modes preču veikals un frizētava. Padomju laikā, 20. gadsimta 50.–60. gados, šeit darbojās universālveikals – viens no lielākajiem pārtikas produktu veikaliem Majoros. Lai apkalpotu atpūtniekus, tas strādāja bez brīvdienām un pusdienu pārtraukuma.

Veikalu ēkas vienkāršota fasādes atjaunošana veikta 2020. gadā.

16

Jomas iela 42 lit. 3, viesu nams

Zemesgabala dziļumā atrodas vasarnīcu un pansiju ēkas. Telpisku akcentu veido ēka lit. 3 ar jūgendstilam raksturīgo asimetrisko apjomu un stūra torni. Pēckara gados tā bija atpūtas nama "Majori" sastāvā, savukārt šobrīd te darbojas viesu māja "Airava". Dzīvojamā ēka Jomas ielā 42 lit. 3 ir vietējās nozīmes arhitektūras pieminēklis.

17

Jomas iela 46

No 1870. līdz 1895. gadam šajā vietā atradās maiznieka Štegera sēta, ko laucinieki izmantoja kā tirgus vietu. Korovina veikals bija pirmais Majoros, kas saņēma tirdzniecības atļauju, un no tā cēlies Tīrgoņu ielas nosaukums.

Zemesgabalā atradās Leopoldam Vakeram piederošas vasarnīcas, tirgotavas un maiznīca. Tieši no tās 1913. gadā izcēlās ugunsgrēks, kas iznīcināja Horna koncertdārzu un apkārtējās ēkas. Jau 1914. gadā šeit uzcēla trīsstāvu mūra namu ar veikaliem pirmajā stāvā un viesnīcu augšējās stāvos. 20. gadsimta 30. gados ēkā darbojās O. Gebauera „Majoru viesnīca”, restorāns „Mare-Lū” un Rīgas Jūrmalas pilsētas banka. 30. gadu beigās restorāna telpas pārbūvēja Jūrmalas Miertiesas vajadzībām.

Pēc Otrā pasaules kara ēkā atradās partijas un komjaunatnes rajona komitejas, vēlāk – tiesa, prokuratūra un advokātu biroji. 1952. gadā pirmajā stāvā atvēra zivju veikalu ar mākslinieka O. Stankēviča gleznojumiem un dekoratīvu interjeru, ko 1999. gadā spēļu zāles ierīkošanas laikā aizsedza.

Mūsdienās ēkā darbojas dažādi veikali. Tā ir vietējās nozīmes arhitektūras pieminēklis, bet bijušā zivju veikala interjers – valsts nozīmes mākslas pieminēklis.

13

14

15

16

17

18

Jomas iela 37, tirdzniecības centrs "Korso"

Tagadējā tirdzniecības centra "Korso" vietā no 1870. gada atradās pirmā Horna viesnīca. Tās zālē 1896. gadā ierīkoja pirmo kinematogrāfu Rīgas Jūrmalā. Tā kā ēka jau sākotnēji bija mūra, 1913. gada Horna dārza ugunsgrēks to pilnībā nenopostīja, un arī Pirmā pasaules kara laikā – 1918. gadā – tajā joprojām darbojās bilžu teātris.

20. gadsimta 30. gados ēku paplašināja pret Tirgoņu ielu un ierīkoja kafejnīcu "Mascotte", kuras arhitektūru funkcionālisma tradīcijās izstrādāja Alfrēds Karrs un Kurts Betge, bet interjeru veidoja Art Deco stilā. 1931. gada 12. jūnijā šeit atklāja modernu kafe-dancing-kabaretu "Mascotte", bet 30. gadu otrajā pusē tas ieguva nosaukumu "Korso". 1933. gadā uzņēmumu pārņēma "Otto Schwarz", kas rīkoja muzikālos vakarus, deju konkursus un citus izklaides pasākumus. 1937. gadā Kārlis Trēziņš atvēra restorānu-kafejnīcu "Korso-Jūrmala", kas darbojās līdz 1945. gadam. Šeit notika "Five o'clock tea", spēlēja deju orķestris, un "Korso" kļuva par vienu no Jūras svētku sabiedriskās dzīves centriem.

Pēc Otrā pasaules kara ēkā darbojās ēdnīca "Korso", vēlāk restorāns "Septiņas māsiņas", kura interjeru veidoja Austrā Mošenkova. Restorāns bija iecienīts džeza cienītāju vidū. 20. gadsimta 90. gados ēkā atjaunoja restorā-

nu "Korso", bet no 2000. gada tajā atradās "Hansabankas" Jūrmalas filiāle.

2013. gadā sākās vērienīga ēkas rekonstrukcija, kas izraisīja plašu rezonansi sabiedrībā. 2017. gadā tika atklāts tirdzniecības un pakalpojumu centrs "Galerija Korso" – trīsstāvu ēka ar pagrabstāvu un jumta terasi. Tajā atrodas veikali, restorāns, kinoteātris un bērnu izklaides centrs. Būvprojekta autors ir arhitekts Didzis Krūmiņš.

19

Jomas iela 39

Ēkās Jomas ielā 39 un 41 līdz 1913. gada ugunsgrēkam atradās brāļu Kārļa un Indriķa Grīnvaldu četras divstāvu vasarnīcas ar dažādiem veikaliem pirmajos stāvos. Divstāvu koka tirgotavu ēkas tika uzceltas 1914. gadā kā diviņu ēkas, un šobrīd tās ir 20. gadsimta sākuma vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļi.

Ēkā Jomas iela 39 ilgāku laiku darbojās Ābrahama Rana juvelierizstrādājumu un pulksteņu veikals un darbnīca, kā arī Rīgas skaņuplašu fabrikas veikals. Tā laika sludinājums vēstīja: "Pulksteņi, zelts, sudrabs un kristāls lielā izvēlē. Apzinīgi izlabo pulksteņus, zelta un sudraba lietas. Piedāvājumā arī patafoni un plates."

Padomju laikā ēkas pirmajā stāvā atradās rakstāmlietu jeb kancelejas preču veikals un kultūras preču veikals "Ritms", bet otrajā stāvā – dzīvojamās telpas. Ēkas kapitālais remonts un restaurācija veikta 2003. gadā.

20

Jomas iela 41

Divstāvu koka tirgotavu ēka tika uzcelta 1914. gadā, un šobrīd tā ir 20. gadsimta sākuma vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Kopš 20. gadsimta 30. gadiem tajā ilgstoši darbojās Majoru aptieka, bet padomju laikā – pilsētas dežurējošā aptieka.

21

Jomas iela 48

Līdz 1913. gada ugunsgrēkam šajā vietā atradās Heinriha Grenholma vasarnīca ar trauku un modes preču veikaliem. Mūra ēka tika uzcelta 1914. gadā – pirmajā stāvā izvietoti veikali, bet otrajā un trešajā stāvā dzīvokļi.

20. gadsimta 60. gados šeit darbojās Rīgas piena centrāles, vēlāk Rīgas piena kombināta, piena produktu veikals "Veselība" ar omulīgu kafejnīcu. Te varēja iegādāties pilnpienu, kefīru, paniņas, kultūrprienu, krējuma konfektes "Laimīte", saldējumu un daudzus citus piena produktus.

Piena veikalu 1991. gadā nomainīja saldējuma veikals "Pingvīns". Saldējums tika pasniegts tam laikam inovatīvi – tieši no automāta vafeļu glāzītēs. Līdz tam mazāk redzētas garšas un krāsas, piemēram, kivi un mango, šo saldējumu ātri padarīja iekārojamu bērnu vidū. Ēka ir 20. gadsimta sākuma vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

18

19

20

21

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

22

Jomas iela 50

Līdz 1913. gada ugunsgrēkam šajā vietā atradās vasarnīca ar aptiekas preču un bārdziņu veikalu, kā arī cepuru veikalu. Mūra nams tika uzcelts 1914. gadā. Ap 1930. gadu šeit atradās turku kafejnīca. Vēlāk, 1964. gadā, ēkā tika atvērts restorāns "Majori", kur spēlēja estrādes orķestris ar dziedātāju piedalīšanos. 20. gadsimta 70. gados te darbojās diētiskā ēdnīca, ko vēlāk nomainīja uzbeku virtuves restorāns "Uzbekistāna".

Ēkas rekonstrukcija veikta 2001. gadā. Īpaša uzmanība tika veltīta galvenajai fasādei – balkona margu restaurācijai un erkeru rekonstrukcijai. Ēka ir 20. gadsimta sākuma vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

23

Jomas iela 52

Latvijas brīvvalsts laikā šajā adresē atradās maizes ceptuve un konditoreja. Padomju laikā ēkā darbojās dažādi veikali, tostarp vīriešu galantērijas un mēbeļu veikals. 1969. gadā te atradās alus bārs un ēdnīca "Veselība".

24

Jomas iela 43 (neapbūvēts zemesgabals)

Ēka vairs nepastāv, redzami tikai pamati. Šeit atradās skaists, Jūrmalas arhitektūras tradīcijām atbilstošs neoklasicisma stilistikā veidots koka nams, celts, iespējams, ap 1863. gadu.

20. gadsimta otrajā pusē nams kļuva par pirmo muzeja ēku Jūrmalā. Tajā tika iekārtoja Valsts Rīgas vēstures muzeja filiāle, bet no 1962. gada šeit atradās jaunizveidotā Jūrmalas vēstures un mākslas muzeja izstāžu zāle un mākslas nodaļa. Muzeja administrācija un vēstures nodaļa tolaik bija izvietota Dubultu luterāņu baznīcā, bet 1972. gadā muzejam kā filiāle tika pievienoti izstāžu paviljoni Turaidas ielā.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 20. gadsimta 90. gados nams tika denacionalizēts. Ēka nodega 2010. gadā nezināmos apstākļos. Pēc ugunsgrēka veikta ēkas pamatu konservācija un aizsegta pagraba pārseguma ailes.

25

Jomas iela 54

Līdz 1913. gadam zemesgabalā atradās Natālijas Hornas mantinieku vasarnīcas ar tirgotavām. Pēc Horna dārza ugunsgrēka apbūve tika atjaunota, taču līdz mūsdienām tā nav saglabājusies. 20. gadsimta 60. gados ēkas

nojauca, un 1969. gadā šeit uzcēla kafejnīcu "Joma" pēc arhitekta I. Strautmaņa projekta. Ēkai bija ekspresīvs, izteiksmīgs apjoms un modernajai arhitektūrai atbilstošs interjers, ko veidoja kombināta "Māksla" speciālisti. Otrā stāva zālē, kas bija paredzēta 100 cilvēkiem, plašie stiklojumi pavēra skatu uz apkārtni, bet saulainās dienās viesiem bija pieejama āra terase uz jumta. Dzīvā mūzika vakaros padarīja kafejnīcu par vienu no 20. gadsimta 70. gadu jaunatnes iemīļotām izklaides vietām. No 2008. līdz 2013. gadam kafejnīcas ēka tika pārbūvēta par nelielu viesnīcu, bet 2020. gadā tai piebūvēta stiklota nojume.

26

Jomas iela 56

Šajā zemesgabalā 20. gadsimta sākumā atradās daktera Tilo ūdensdziedinātava. Saglabājusies vasarnīcas ēka, kurā no 20. gadsimta 60. līdz 80. gadiem darbojās Jūrmalas ceļojumu un ekskursiju birojs. Šeit notika arī ekskursiju apkalpošana un gidu apmācības. Ēkā atradās arī pilsētas šaha klubs un kurortoloģijas zinātniski pētnieciskās laboratorijas filiāle.

Tagad ēka ir privātpašums un tiek izmantota dažādu veikaliņu izvietošanai. Tā ir 20. gadsimta sākuma valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.

22

23

24

25

26

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

27

Jomas iela 58

Ēka celta 19. un 20. gadsimta mijā kā divstāvu nams ar tirgotavu pirmajā stāvā un dzīvokli ar balkonu otrajā stāvā. Balkonu balsta kokgriezuma kronšteini pūķa veidolā, kas liecina par jūgendstila ietekmi Jūrmalas koka apbūvē.

Padomju laikā ēkā atradās vasarnīca, kurpnieku darbnīca un ziedu veikals. Uz ēkas sienas ilgu laiku bija pazīstams sienas gleznojums ar kafijas tasi un kafejnīcas reklāmu, kas nesen aizkrāsots. Šobrīd ēkā darbojas optikas veikals.

Ēkā k-2 atrodas kafejnīca "Lokāls Veranda". Vēsturiskajai ēkai, kas atrodas dziļāk grunts-gabalā, respektējot Jomas ielas apbūves tradīcijas, 2022. gadā izbūvēta vasaras kafejnīcas nojume. Lēzens vienslīpnes jumts, neliels fasādes augstums un koka stiklotā terase rada Jūrmalas verandām raksturīgu noskaņu.

28

Jomas iela 47/49, viesnīca "Hotel Jūrmala SPA"

Viesnīca "Jūrmala" tika atvērta 1974. gada 30. aprīlī, projekta arhitekti – E. Jēkabsons, R. Kuzņecovs un Z. Lazdiņš. Deviņu stāvu augstceltne bija paredzēta 360 viesiem 260 numuros. Restorāna "Jūrmala" interjeru pirmajā stāvā, kas bija paredzēts 150 vietām, veidoja kombināta "Māksla" meistari, savu-

kārt traukus izgatavoja ražošanas apvienība "Latvijas stikls". 20. gadsimta 80. gadu beigās šeit notika populāri varietē priekšnesumi, kurus vēlāk vakarā varēja redzēt arī uz leģendārā restorāna "Jūras pērle" skatuves. Viesnīcas bārs piedāvāja īpašas diskoprogrammas. Uz ēkas 2. stāva jumta atradās āra kafejnīca, kur zem svītrainiem auduma saulesargiem varēja baudīt saldējumu un kokteiļus.

21. gadsimta sākumā ēka nonāca privātipašumā, un pēc apjomīgām investīcijām rekonstrukcijā 2005. gadā tika atklāta kūrortviesnīca "Hotel Jūrmala SPA", kas šeit darbojas joprojām.

Blakus viesnīcai Jomas ielā uzstādīts šamota skulptūru ansamblis "Trijatā" (1987), kura autori ir Eduards Geners un Māra Genere.

29

Jomas iela 60

Ēka celta 20. gadsimta sākumā un piederējusi galdniecības uzņēmuma īpašniekam R. Bergam, kura vārds iemūžināts fasādes dekorā. Šeit visos laikos darbojušies dažādi veikali. 20. gadsimta 80. gados ēkā atradās porcelāna un fajansa trauku veikals.

30

Jomas iela 62

Latvijas brīvvalsts laikā šajā adresē atradās dažādas tirgotavas, tostarp Remņeva trauku un mājsaimniecības preču veikals. 20. gadsimta 50. gados te darbojās apģērbu un apavu ateljē. Sadzīves pakalpojumu kombināts 1969. gadā šeit atvēra tautas mākslas izstrādājumu salonu "Rotkalis". Tā interjers bija veidots kā lauku smēdes noskaņa – pelēkais porakmens kombinēts ar sarkaniem ķieģeļiem un dekoratīviem apdares elementiem, bet telpas vidū atradās resns ozola blukis un lakta. Vitrīnās bija izlikti tautas dailmākslas priekšmeti – keramika, smalki kalta metāla rotas ar dzintaru, dekoratīvi trauki, ādas jostiņas, salmu sedziņas un mēbeles. Apmeklētāji šeit varēja ne tikai iegādāties sev iepatikušos lietus, bet arī pasūtīt izstrādājumus un saņemt konsultācijas par dzīvokļa izdaiļošanu.

31

Jomas iela 53

Latvijas brīvvalsts laikā šeit darbojās pārtikas veikals un fotoateljē, bet padomju laikā – apģērbu un apavu ateljē, kā arī ķīmiskā tīrītava. Mūsdienās jau daudzus gadus ēkā darbojas iecienītā kafejnīca "Cafe 53".

27

28

29

30

31

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

32

Jomas iela 64

Ēka uzbūvēta 1930. gados. 1966. gadā šeit tika atvērts rotaļlietu veikals "Buratino". Tā plašajā sortimentā bija uzvelkami pērtiķi, dažādu marku automašīnas, piepūšamie krokodili un zirgi, kokteiļu maisīšanas mašīnas un vesels plīša zvēru pulks. Skatlogā smaidīja Trīs sivēntiņi, trollītis Mumins, Brālītis Trusītis un Neglītais pīlēns. Ārzemju viesi labprāt iegādājās lelles latviešu tautastērpos.

33

Jomas iela 55

Ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Tā celta 20. gadsimta sākumā kā divstāvu pansijas tipa ēka ar bagātīgu kokgriezuma dekoru un novietota ar gala fasādi pret Jomas ielu. Ēkā daļēji saglabāties vēsturiskais interjers ar kāpnēm un krāsni-kamīnu. Padomju laikā ēka tika iekļauta pansionāta "Draudzība" kompleksā. Jūrmalas dome 1997. gadā nodeva to privatizācijai, bet 2001. gadā ēka tika restaurēta. Divstāvu pansijas tipa ēka ir nozīmīgs Jomas ielas vēsturiskās apbūves elements, kurā saglabājusies liela daļa dekora un detaļu. Mūsdienās ēkā darbojas viesnīca. Kopš 2002. gada zemesgabalā izvietotas arī pagaidu tipa būves, kur darbojas restorāns.

34

Jomas iela 64a – kafejnīca "Alus krodziņš"

Ēka ir viena no vecākajām ēkām Jomas ielā, uzbūvēta ap 1860. gadiem. Plankota gulbūve sākotnēji bijusi vasarnīca. 1930. gados šeit ir bijusi velosipēdu labošanas darbnīca. Tad kad Jomas ielā vēl kursēja autobusi, tad tieši pie šīs ēkas atradās autobusu pietura, bet pagalmā bija gāzētā ūdens aparāts. 1990. gados šī brīža ēkas saimniece iznomāja šo īpašumu un 1993. gadā tika atvērta kafejnīca "Alus krodziņš". Tad, kad ēka nonāca privātpašumā, saimniece ļoti rūpīgi ķērās klāt ēkas atjaunošanai. Daudzas šobrīd ēkā redzamas Jūrmalai raksturīgas vēsturiskas arhitektūras detaļas (durvis, logi, vitrāžas, kokgriezumi, kamīns) te nebija oriģināli – tās tika izglābtas no citām Jūrmalas vēsturiskām ēkām, atrastas kramu tirdziņos un pat pie atkritumu konteineriem. Oriģināli saglabāti logi ar pūstajiem stikliem 2. stāvā. Atjaunojot ēkas interjeru, zem tapešu slāņiem tika atrastās uz sienas uzlīmētās 1880. gada avīzes. Atjaunojot ēku, pagalmā tika iekārtots laukumiņš, saglabājot skaistus vecus ozolus, kādu nav nekur citur Jomas ielā. Ozoli drīz sasniegs dižkoku statusu, tie ir aptuveni 300 gadus veci. Šobrīd te ir viesu nams, kafejnīca, kurā pasniedz tradicionālos latviešu ēdienus.

35

Jomas iela 64a, veikalu ēka

Ēka tika uzcelta 1920. gados, un te atradusies telefona stacija. 1938. gadā šeit tika atvērts konfekšu un šokolādes fabrikas "Union" veikals. Padomju laikā bija kulinārijas veikals. Veikalā bija iekārtota arī neliela kafejnīca, kur apmeklētājiem tika piedāvāta kafija, kūkas, dažādas maizītes. 1992. gadā pēc liela remonta šeit tika atvērta kafejnīca "Promenāde", kur tika gatavoti latviešu tradicionālie ēdieni. Šobrīd šeit ir veikals.

36

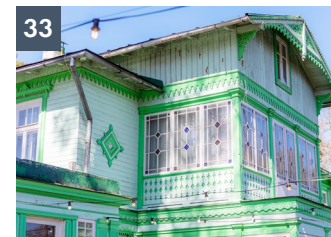
Jomas iela 66

Šajā adresē 1929. gadā darbojās viena no Rīgas Jūrmalas populārākajām kafejnīcām "Marseille". Katru dienu tajā muzicēja kapelmeistara Rūdolfa Ābeliša orķestris, notika kabare programma, un kafejnīca bija atvērta līdz diviem naktī. Vēlāk ēku pārbūvēja par kinoteātri "Eden", kas 1930. gadā bija viens no modernākajiem Rīgas Jūrmalā. Mākslinieks Uldis Zemzaris atcerējās, ka greznā "Ēdene" izcēlusies ar eksotiskiem sienu gleznojumiem un iespaidīgu zāli. Presē kinoteātri raksturoja kā moderni iekārtotu, bet interjeru veidoja Latvijas Mākslas akadēmijas dekoratīvās darbnīcas audzēkņi. Pēc Otrā pasaules kara kinoteātri pārdēvēja par "Dzintarkrastu". Tas darbojās visu gadu,

32

33

34

35

36

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

taču nelielajā zālē ar zemaļiem griestiem vasarās bija karsti. Pēc jaunā platekrāna kino-teātra "Jūrmala" atklāšanas Jomas ielā 35 1964. gadā ap 1970. gadu ēku sāka izmantot sadzīves pakalpojumiem – tajā atradās klubs, gravieru un cepuru darbnīcas, kā arī frizētava. 20. gadsimta 90. gados ēkā darbojās frizētava, skaistumkopšanas salons un videosalons. Mūsdienās pirmajā stāvā atrodas veikali, bet otrajā – dzīvojamās telpas.

37

Jomas iela 57

Ap 1969. gadu šajā vietā darbojās viens no lielākajiem pārtikas produktu veikaliem Majoros. Lai apkalpotu atpūtniekus, tas strādāja bez brīvdienām un pusdienu pārtraukuma. 20. gadsimta 80. gados te atradās "Sojuzpečat" preses kiosks, kā arī specializēts filatēlijas veikals pastmarku kolekcionāriem. Sākot ar 20. gadsimta 90. gadiem, ēkā darbojušies dažādi restorāni un naktsklubī. Pazīstamākie no tiem bija glamūrigā kafejnīca "De La Presse" un vēlāk krievu virtuves restorāns "Slāvu". Pārbūvētā veikala ēka pieņemta ekspluatācijā 2023. gadā.

38

Jomas iela 61

Šajā adresē, kuras vecā adrese bija Jomas iela 39/41, starpkaru periodā atradās firmas

"Dancigers" audumu veikals un ķīmiskās tīrītavas pieņemšanas punkts. Aleksandra Dancigera vārds tolaik bija labi zināms daudzām saimniecēm. No nelielas audumu krāsošanas darbnīcas uzņēmums izauga par plašu tīklu ar pieņemšanas punktiem un veikaliem visā Krievijas impērijā. Uzvārds kļuva gandrīz par paša pakalpojuma apzīmējumu – ieraugot traipu uz apģērba, mēdza teikt, ka to vajadzētu "atdot Dancigeram". Pēc A. Dancigera nāves uzņēmumu pārņēma viņa dēls Georgs Dancigers, kurš pilnveidoja fabrikas darbību un panāca tai augstu atzinību – statusu "Imperatora galma piegādātājs". Pēc Pirmā pasaules kara un ražošanas nacionalizācijas Krievijā Georgs Dancigers atgriezās Rīgā un atjaunoja uzņēmējdarbību, pievienojot tai arī audumu aušanu. Briāna ielā Rīgā viņš atvēra vērpsanas un aušanas fabriku, kas ražoja vilnas audumus, dziļu un diegu un kļuva par vienu no nozares līderēm Latvijā. Dancigers bija arī mecenāts – viņš atbalstīja Rīgas Herdera institūtu, vācu teātri un citas kultūras iestādes. Pēc viņa nāves uzņēmuma vadību pārņēma četri dēli. Starpkaru Latvijā fabrika apstrādāja ievērojamu daudzumu apģērba un rūpējās arī par darbiniekiem – Jaungadā viņi saņēma pārtikas un saldumu paciņas, bet bērniem tika dāvinātas grāmatas. Dancigeru dzimta vēlāk pārcēlās uz Zviedriju. Fabriku nacionalizēja, un tā kādu laiku turpināja darbu ar nosaukumu "Parīzes komūna". Padomju laikā Jomas ielas ēkā atradās elektrotehnisko preču veikals un

darbnīca, fotoateljē un pulksteņu darbnīca, kur pēc pasūtījuma varēja izgatavot arī lampas un lustras. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas ēkā darbojās veļas mazgātava.

39

Jomas iela 63

Zemesgabalā daļēji saglabājusies vasarnīcu tipa apbūve, kas mūsdienās tiek izmantota veikaliņu izvietojšanai, kā arī tirgotava, kas 20. gadsimta 30. gados izbūvēta priekšā dzīvojamajai ēkai. Tirgotavas ēkas galā, pašā Jāņa Pliekšāna ielas stūrī, 1973. gadā tika uzbūvēta "slieteņa" tipa jeb viegla paviljona konstrukcijas saldējuma kafejnīca "Četri brāļi". Tās nosaukums it kā ironiski sasaucās ar Rīgas vēsturisko ēku kompleksu "Trīs brāļi". Kafejnīcu veidoja četri vienādi paviljoni ar kopumā 50 vietām. Vēlāk šeit ilgu laiku darbojās iedzīvotāju iecienīts augļu un dārzeņu veikals. Kafejnīcas ēka rekonstruēta 2006. gadā, un tagad te ir konditoreja un kafejnīca "Bitīte".

Līdz 2024. gadam ielas malā atradās renovēts suvenīru kiosks, kas sākotnēji bija veidots nacionālā romantisma stilistikā ar niedru jumta segumu. Tajā 1958. gadā tika atklāta kombināta "Māksla" suvenīru bodīte. 20. gadsimta beigās kioskā darbojās valūtas maiņas punkts, bet vēlāk tas ilgstoši stāvēja tukšs līdz nojaukšanai.

38

39

40

Jomas iela 76

Vēsturiski šajā vietā atradās vienkārša divstāvu koka ēka, kas padomju gados tika pārbūvēta. No 1980. gada šeit darbojās ārstnieciski kosmētiskais kabinets, kuram bija filiāles viesnīcas "Jūrmala", kā arī Ķemeros. Kabinetā Jomas ielā 76 bija pieejama grumbu slīpēšana, tetovējumu un kārpju noņemšana, sejas tīrīšana, ārstnieciskā masāža, kosmētiskās maskas, matu ārstēšana, ādas slimību ārstēšana, pedikīrs, vaksācijas procedūras, sieviešu frizieris. 2007. gadā ārstniecības iestādes ēka rekonstruēta par atpūtas kompleksu ar pansiju. Apjomīgais nams eklektisma stilā imitē vēsturisku arhitektūru. Šobrīd ēkas pirmajā stāvā darbojas restorāns "Grill & Fish".

41

Jomas iela 78

Ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Tā ir 20. gadsimta sākumā celta divdaļīga pansijas tipa ēka ar stūra torņa akcentu. Pirmais stāvs izmantots tirgotavām, bet otrais – dzīvojamām telpām. Aizmugurē, pret Jāņa Pliekšāna ielu, piebūvēts liels divstāvu dzīvojamais apjoms ar verandām. Latvijas brīvvalsts laikā ēkā atradās pārtikas veikals un fotodarbnīca. Padomju laikā te darbojās nocenoto televizoru, radio, magnetolu un pulksteņu veikals, sporta preču veikals un apavu remontdarbnīca. Ēka

kapitāli remontēta 2005. gadā. Uz ugunsma-
ra sienas kādreiz bija iecienīts gleznojums ar
apelsīnu, kas vēlāk aizkrāsots.

42

Jomas iela 65/67

Nojaukto veikalu ēku vietā 1968. gadā pēc ar-
hitekta Josifa Goldenberga projekta tika uzbū-
vēts Majoru universālveikals – kompakta beto-
na un stikla ēka. Tajā atradās trikotāžas, apavu,
apģērbu, galantērijas, suvenīru un audumu
veikali. Universālveikals "Majori" no 2005.
līdz 2008. gadam tika rekonstruēts par viesu
namu pēc arhitekta Agra Padēja-Lina projekta.
2009. gadā renovētas viesu nama fasādes un
uz piebūves jumta ierīkota terase. Arhitekts un
interjera dizainers Josifs Goldenbergs (1907–
1984) pazīstams kā viens no padomju moder-
nisma pionieriem Latvijas arhitektūrā. Jūrmalā
viņš projektējis izeju uz jūru Turaidas ielas galā
pie Dzintaru koncertzāles, kafejnīcas "Kaija"
stikla paviljonu Dzintaru pludmalē un leģendā-
ro restorānu "Jūras pērle". Rīgā pie zināmāka-
jiem objektiem, kuru projektēšanā viņš pieda-
lījies, pieder universālveikals "Bērnu pasaule",
tirdzniecības uzņēmuma "Sakta" veikala zāle
un "Piena restorāns" Kronvalda parkā. Lielākā
daļa šo objektu mūsdienās ir zuduši vai būtiski
pārveidoti. Blakus 1986. gadā tika uzbūvēts
ziedu veikals, kur varēja iegādāties ziedus no
astoņām Jūrmalas dārzniecībām un zvejnieku
kolhoza "Uzvara" siltumnīcām. Vēl 20. gad-

simta 90. gados šeit darbojās ziedu veikals
"Delfīnija", vēlāk – spēļu zāle. Mūsdienās šajā
vietā atvērta kafejnīca.

43

Jomas iela 82

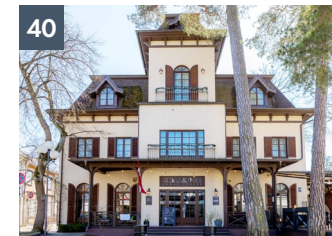
Ēka ir 20. gadsimta sākuma vietējās nozīmes
arhitektūras piemineklis. Dzīvojamā ēka bū-
vēta 20. gadsimta sākumā kā liela apjoma
divstāvu būve ar jūgendstila tradīciju iezīmēm,
asimetrisku apjoma kompozīciju un Jūrmalas
arhitektūrai raksturīgu torni.

44

Jomas iela 86

20. gadsimta 50. gados šajā vietā darbojās
restorāna "Korso" filiāle – šašliku kafejnīca.
Tā laika prese rakstīja, ka filiālē apmeklētāju
netrūkst, tur var dabūt šašliku, sausus vīnus un
konditorejas izstrādājumus, telpas ir tīras, ofici-
anti laipni un šašliki – patiešām gardi.
Nojauktās vasarnīcas vietā 1986. gadā tika
uzcelta dzelteno ķieģeļu restorāna "Oriens"
ēka, kuras galvenā fasāde iesniedzās gan Jo-
mas ielā, gan blakus zemesgabalā. Plašs Kau-
kāza virtuves restorāns ar trim zālēm un bāru
piesaistīja daudz viesu arī no Rīgas, jo tolaik
šāda veida virtuve bija retums. Restorāna ēka
tika pārdota 2001. gadā, bet 2013. gadā no-
jaukta. Tās vietā uzbūvēts viesu nams – stūra
apjoms ar plašiem stiklojumiem.

40

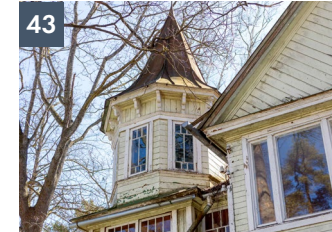
41

42

43

44

JOMAS IELA

PASTAIGU MARŠRUTS

45

Jomas iela 77, viesnīca "Lettia"

Kādreiz šajā vietā atradās aktiera un režisora Alekša Mierlauka, istajā vārdā Alekša Frīdenfelda (1866–1943), vasarnīca. Mūsdienās tās vietā no jauna uzbūvēta viesnīcas ēka kā vēsturiskās būves kopija, saglabājot oriģināla būvapjomu un arhitektonisko stilistiku. 2015. gadā tai piebūvēts jauns apjoms mūsdienīgā stilistikā.

46

Jomas iela 90

Šeit atrodas 20. gadsimta sākumā celta pansijas tipa ēka, kas piederējusi fon Kleistam. Padomju laikā tā bija iekļauta atpūtas nama "Majori" sastāvā, bet 2001. gadā pēc arhitekta Uģa Šēnberga projekta ēka rekonstruēta un tajā iekārtota viesnīca "Villa Joma". Ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

47

Jomas iela 92

Šajā zemesgabalā atrodas divas 20. gadsimta sākumā būvētas pansijas tipa ēkas ar tirgotavām pirmajā stāvā. Ēkas ar stūra tornīšiem simetriski iezīmē novietni pie šķērsielām, bet starp tām atrodas, iespējams, vecākā būve šajā zemesgabalā. Abas malējās ēkas – lit. 1 un lit. 2 – ir arhitektūras pieminekļi. Īpaši vērtīgi

ir ēku būvapjomi ar tornīšiem un fasādēm, kas vizuāli noslēdz Jomas ielas apbūvi. Bagātīgās kokgriezuma detaļu joslas, logu aplodas un kronšteini padara šīs ēkas par spilgtiem Jūrmalas koka arhitektūras piemēriem. To attēli bieži izmantoti dažādos izdevumos, veidojot priekšstatu par senāko pilsētas koka arhitektūru.

Latvijas brīvvalsts laikā šeit darbojās dažādi veikali. Padomju laikā ēkā lit. 2 atradās dzīvokļi un sadzīves pakalpojumu kombināta iestādes – apavu darbnīca un sieviešu frizētava. Savukārt ēkā lit. 1 darbojās sadzīves priekšmetu iznomāšanas punkts "Rīgas ekspresis", kur varēja iznomāt saliekamās gultas, krēslus, piepūšamos matračus, bumbas, badmintona komplektus, šahu, sporta piederumus, radioaparātus, segas, velosipēdus, ledusskapjus, televizorus, teltis un traukus – visu, kas varēja būt nepieciešams vasarnieku atpūtai.

48

Jomas iela 85

Nams ar veikaliem celts 20. gadsimta 30. gados pēc īpašnieka K. Milmaņa pasūtījuma. Tas novietots uz Jomas un Turaidas, tolaik Robežu, ielas stūra. Būvapjoms ieturēts funkcionālisma stilistikā – par to liecina horizontāli izstieptā kompozīcija ar vertikāliem kontrastiem. Ēkas fasāde atklāj pāreju no vēlās eklektikas uz agrīno funkcionālismu. Kopējā apjoma simetrija un stingrā ģeometrija norāda uz "jauno racionālismu", savukārt atsevišķas detaļas – izceltā

centrālā ass un nelielais apaļais lodziņš virs tās – saglabā no agrākām tradīcijām mantotu dekoratīvātāti un demonstrē Art Deco iezīmes. Latvijas brīvvalsts laikā šeit atradās saldējuma un augļu veikals, fotopiederumu veikals un fotoateljē. Padomju laikā apakšstāvā darbojās frizētava un fotoateljē, bet augšstāvā – sadzīves pakalpojumu kombināts.

49

Vides objekts "Globuss"

Vēsturiskais vides objekts "Globuss", kura diametrs ir divi metri, uzskatāms par lielāko globusu Latvijā. Tas tika uzstādīts 20. gadsimta 70. gadu sākumā, tādēļ daudzu pilsētas viesu uztverē kļuvis par šī laika simbolu. To apliecina arī globusa kartē attēlotās valstu teritorijas. Kartē ar gaismas aplīšiem iezīmētas Jūrmalas sadraudzības pilsētas kopš 70. gadiem. Globuss rekonstruēts 2003. gadā. Pēc Jūrmalas pilsētas domes pasūtījuma 2016. gadā globuss tika atjaunots.

Lai aizsargātu nesošo konstrukciju no ārējās vides ietekmes, tās atjaunošanai izmantots cinkots tērauds. Daļa laika gaitā cietušo vara apdares panelu tika restaurēta, bet daļa izgatavota no jauna, izmantojot vēsturisko vara apstrādi. Paneli izvietoti uz no jauna izgatavota ekvatora, meridiāniem un globusa lodes nesošās konstrukcijas. Atjaunoti arī kustības un gaismas mehānismi.

45

46

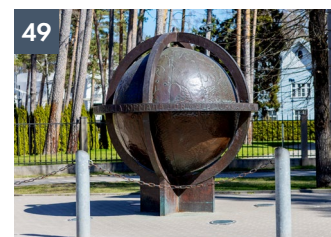
47

48

49

50

Pareizticīgo dievnams par godu Dievmātes Kazaņas ikonai

19. gadsimta beigās Rīgas Jūrmalā pieauga pastāvīgo iedzīvotāju skaits, un gan viņu, gan atpūtnieku vidū bija daudz pareizticīgo. Tuvumā baznīcas nebija, bet brauciens uz Rīgu, Dubbelnu jeb Dubultiem vai Pētera un Pāvila dievnamu Ķemeros ar tā laika satiksmes līdzekļiem prasīja daudz laika un līdzekļu. Ziedojumu vākšana jauna dievnama celtniecībai Edinburgā tika izsludināta 1890. gadā. Rīgas mācību apgabala arhitekts A. P. Kīzelbašs 1893. gada pavasarī bez atlīdzības izstrādāja projektu, darba rasējumus un tāmi. Par būvniecības vietu noteica zemesgabalu starp Maiorenhofu jeb Majoriem un Edinburgu jeb Dzintariem. Dievnams tika uzcelts īsā laikā – jau gadu pēc vietas iesvētīšanas un pirmā akmens ielikšanas būvniecība bija pabeigta. Tajā jau atradās Maskavas ikonogrāfijas skolas Kazaņas Dievmātes ikona, un dievnamam tika dāvināti paklāji, sudraba kvēpināmais trauks, lustras un dažādi baznīcas piederumi. Svecēs ledes galdiņu dāvināja guberņas arhitekts V. I. Lunsķis.

Edinburgas baznīca 1896. gada 23. jūnijā tika iesvētīta par godu Dievmātes Kazaņas ikonai. Tā bija koka krustveida baznīca ar diviem apzelītiem kupoliem, kas bija redzami no jūras puses un gar kūrorta galveno ielu. Kopš 1913. gada dievkalpojumi notika katru dienu,

starp latviešu un vācu valodā. Draudzes padome 1938. gadā nolēma Edinburgas baznīcu pārdēvēt par Rīgas Jūrmalas Pareizticīgo Dievmātes Kazaņas baznīcu.

Otrā pasaules kara laikā dievnams turpināja darboties, lai gan ikdiena bija sarežģīta. Negaidīts pavērsiens sekoja 1962. gadā, kad tika sagatavots lēmums par vairāku dievnamu slēgšanu Latvijā. Šāds liktenis piemeklēja arī Edinburgas baznīcu. Dievnams, kas bija pārdzīvojis 1917. gada revolūciju, divus pasaules karus un daudzkārtējas varas maiņas, miera laikā vienas diennakts laikā pēc varas iestāžu rīkojuma tika nojaukts. Draudzes locekļiem izdevās slepeni iznest dažas ikonas, baznīcas piederumus un svētās grāmatas un nodot tās Dubultu pareizticīgo baznīcai, kur tās glabājas joprojām. Nojauktā dievnama vietā vēlāk tika uzcelti izstāžu paviljoni, kuros darbojās arī seno spēkratu muzejs. Izstāžu zāles tika pievienotas Jūrmalas muzejam kā filiāles, un šeit tika rīkotas glezniecības, tekstilmākslas, keramikas, metālkalumu un tēlniecības izstādes, kā arī svētku gadatirgi. Teritorijā darbojās arī kafejnīca "Globuss". 21. gadsimtā baznīca pakāpeniski atguva zemi, un 2019. gadā šeit tika atklāts jaunubūvētais dievnams, kas mūsdienās ir atvērts katru dienu.

50

Rīga
Majorienhof. Russische Kirche

